Eiropas Parlaments
2024-2029

PIEŅEMTIE TEKSTI

P10_TA(2026)0080

Eiropas aizsardzības kopīgu interešu pamatprojekti

Eiropas Parlamenta 2026. gada 11. marta rezolūcija par Eiropas aizsardzības kopīgu interešu pamatprojektiem (2025/2144(INI))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību (LES), jo īpaši tā 42. panta 2. un 3. punktu,

– ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD), jo īpaši tā 2. pantu, 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu, 114. pantu un 346. pantu,

– ņemot vērā 2. panta e) punktu Protokolā Nr. 10 par pastāvīgu strukturētu sadarbību (*PESCO*), kas izveidota ar LES 42. panta 6. punktu, un kopīgo paziņojumu par *PESCO*, ko 2017. gada 13. novembrī parakstīja 23 ES dalībvalstu ministri,

– ņemot vērā Versaļas deklarāciju, ko valstu vai to valdību vadītāji pieņēma 2022. gada 11. marta neformālajā sanāksmē, un jo īpaši tās 22. punktu,

– ņemot vērā "Stratēģisko kompasu drošībai un aizsardzībai — Eiropas Savienībai, kas aizsargā savus pilsoņus, vērtības un intereses un veicina starptautisko mieru un drošību", ko Padome apstiprināja 2022. gada 21. martā un ko Eiropadome apstiprināja 2022. gada 25. martā,

– ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos 2022. gada 18. maija kopīgo paziņojumu par aizsardzības investīciju nepietiekamības analīzi un turpmāko virzību (JOIN(2022)0024),

– ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos 2023. gada 10. marta kopīgo paziņojumu "Eiropas Savienības kosmosa drošības un aizsardzības stratēģija" (JOIN(2023)0009),

– ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos 2024. gada 5. marta kopīgo paziņojumu "Jauna Eiropas Aizsardzības industriālā stratēģija: reaģētspējīga un

noturīga Eiropas aizsardzības industrija kā ES gatavības ķīla” (JOIN(2024)0010),

– ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos 2025. gada 21. februāra kopīgo paziņojumu “ES kabeļu drošības rīcības plāns” (JOIN(2025)0009),

– ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos 2025. gada 19. marta kopīgo balto grāmatu “Kopīgā baltā grāmata par Eiropas aizsardzības gatavību 2030” (JOIN(2025)0120),

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 29. aprīļa Regulu (ES) 2021/697, ar ko izveido Eiropas Aizsardzības fondu (EAF)[1],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2025. gada 16. decembra Regulu (ES) 2025/2643, ar ko izveido Eiropas Aizsardzības industrijas programmu un pasākumu satvaru aizsardzības ražojumu savlaicīgas pieejamības un piegādes nodrošināšanai[2] (“EDIP regula”), jo īpaši tās IV nodaļu attiecībā uz Eiropas aizsardzības kopīgu interešu projektiem (*EDPCI*),

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 19. marta priekšlikumu Padomes regulai, ar ko izveido instrumentu rīcībai Eiropas drošības jomā (*SAFE*) par labu spēcīgākai Eiropas aizsardzības industrijai (COM(2025)0122),

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 22. aprīļa priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko groza Regulas (ES) 2021/694, (ES) 2021/695, (ES) 2021/697, (ES) 2021/1153, (ES) 2023/1525 un (ES) 2024/795 nolūkā ES budžetā stimulēt ar aizsardzību saistītas investīcijas, kas ļautu īstenot apbruņošanās plānu *ReArm Europe* (COM(2025)0188),

– ņemot vērā Padomes 2025. gada 27. maija Regulu (ES) 2025/1106, ar ko izveido instrumentu “Rīcība Eiropas drošības labā, stiprinot Eiropas aizsardzības industriju” (*SAFE*)[3],

– ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos 2025. gada 16. oktobra kopīgo paziņojumu “Miera saglabāšana – aizsardzības gatavības ceļvedis 2030. gadam” (JOIN(2025)0027),

---

1 OV L 170, 12.5.2021., 149. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj.

2 OV L, 2025/2643, 29.12.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2643/oj.

3 OV L, 2025/1106, 28.5.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj.

– ņemot vērā Padomes 2008. gada 8. decembra Kopējo nostāju 2008/944/KĀDP, ar ko izveido kopīgus noteikumus, kas reglamentē militāru tehnoloģiju un ekipējuma eksporta kontroli[4],

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 29. septembra darbības jomas izpētes dokumentu "Aizsardzības gatavības ceļvedis 2030. gadam",

– ņemot vērā Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos 2025. gada 11. aprīļa ziņojumu Padomei "Gada progresa ziņojums par Stratēģiskā kompasa drošībai un aizsardzībai īstenošanu",

– ņemot vērā Eiropadomes 2017. gada 22. un 23. jūnija secinājumus, jo īpaši 8. punktu par *PESCO*, un 2025. gada 6. marta secinājumus, jo īpaši 3. punkta f) apakšpunktu,

– ņemot vērā Eiropadomes 2025. gada 23. oktobra secinājumus,

– ņemot vērā ES dalībvalstu valsts drošības stratēģijas,

– ņemot vērā Eiropas Revīzijas palātas 2024. gada 3. oktobra atzinumu 02/2024 par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Eiropas Aizsardzības industrijas programmu un pasākumu satvaru aizsardzības ražojumu savlaicīgas pieejamības un piegādes nodrošināšanai (*EDIP*), jo īpaši tā 42. punktu,

– ņemot vērā Eiropas Aizsardzības aģentūras (EAA) 2024. gada ziņojumu, kā arī tās 2023. gada 14. novembra ziņojumu "2023. gada ES spēju attīstības prioritātes" un 2024. gada ziņojumu "Koordinētais ikgadējais pārskats par aizsardzību",

– ņemot vērā *PESCO* sekretariāta 2025. gada septembra progresa ziņojumu par *PESCO* projektiem,

– ņemot vērā Mario Dragi 2024. gada 9. septembra ziņojumu par Eiropas konkurētspējas nākotni un tā 4. nodaļu par drošības palielināšanu un atkarību samazināšanu,

– ņemot vērā Enriko Letas 2024. gada 17. aprīļa ziņojumu "Much more than a market" [Daudz vairāk nekā tirgus] un jo īpaši tā 3. nodaļu "A single market to play big: scale matters" [Vienotais tirgus vērienīgai rīcībai: mērogam ir nozīme],

– ņemot vērā Sauli Nīnistes 2024. gada 30. oktobra ziņojumu "Safer Together – Strengthening Europe's Civilian and Military Preparedness and Readiness" (Drošāk kopā – Eiropas civilās un militārās sagatavotības un gatavības stiprināšana) un jo īpaši tā 7. nodaļu,

– ņemot vērā 2023. gada 10. janvāra kopīgo deklarāciju par ES un NATO sadarbību,

---

4 OV L 335, 13.12.2008., 99. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/compos/2008/944/oj.

– ņemot vērā Hāgas samita deklarāciju, ko pieņēma NATO valstu un valdību vadītāji, kuri piedalījās Ziemeļatlantijas Padomes sanāksmē Hāgā 2025. gada 25. jūnijā,

– ņemot vērā 2025. gada 10. jūnija desmito progresa ziņojumu par to, kā tiek īstenots vienotais priekšlikumu kopums, kuru ES Padome un NATO Padome apstiprināja 2016. gada 6. decembrī un 2017. gada 5. decembrī,

– ņemot vērā Kopīgā bruņojuma sadarbības organizācijas (*OCCAR*) pārvaldītās sadarbības programmas ekipējuma jomā,

– ņemot vērā 2025. gada 12. marta rezolūciju par Balto grāmatu par Eiropas aizsardzības nākotni[5] un jo īpaši tās 4. un 58. punktu,

– ņemot vērā 2025. gada 2. aprīļa rezolūciju par 2024. gada ziņojumu par kopējās drošības un aizsardzības politikas īstenošanu[6] un jo īpaši tās 46. punktu,

– ņemot vērā Reglamenta 55. pantu,

– ņemot vērā Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas atzinumu,

– ņemot vērā Drošības un aizsardzības komitejas ziņojumu (A10-0014/2026),

A. tā kā problēmas, ko rada globālā miera un drošības samazināšanās, Krievijas īstenotais agresijas karš pret Ukrainu un jaunu un mainīgu ES drošības apdraudējumu rašanās, liek ES un tās dalībvalstīm ievērojami palielināt ieguldījumus aizsardzībā, lai attīstītu militārās un izlūkošanas spējas, kas tām dotu iespēju aizsargāt savu suverenitāti, neatkarību un teritoriālo integritāti, kā arī rīkoties un reaģēt autonomi vai partnerībā ar saviem sabiedrotajiem, jo īpaši NATO ietvaros, saistībā ar tūlītējiem un turpmākiem draudiem;

B. tā kā arvien biežākie uzbrukumi Eiropas kritiskajai infrastruktūrai, tostarp kiberuzbrukumi un sabotāža, nopietni apdraud mūsu ikdienas dzīvi un saimniecisko darbību un prasa koordinētu ES reakciju, izmantojot liela mēroga Eiropas projektus;

C. tā kā karadarbība, kurā vēsturiski ir dominējuši tradicionālie ieroči, šķiet attīstāmies virzienā “no tērauda uz tīmekli”; tā kā tā arvien vairāk ietver kiberspējas un tīklā balstītas operācijas un kara stratēģijas tiek pārveidotas, izmantojot jaunas tehnoloģijas un mākslīgo intelektu (MI), un tās vairs neaprobežojas tikai ar masīvu ugunsspēku un plaša mēroga konfrontācijām, bet virzās uz sistēmu miniaturizāciju un decentralizāciju, par ko liecina dronu un dronu spietu izmantošana visās jomās un MI iespējotu ieroču, viedo mīnu un pārnēsājamu raķešu sistēmu izmantošana kaujaslaukos; tā kā iznīcinātāji, kuģi, artilērijas ieroči, kaujas tanki un sauszemes

---

5 OV C, C/2025/3151, 20.6.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3151/oj.

6 OV C, C/2025/4389, 9.9.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4389/oj.

transportlīdzekļi kļūst aizvien neaizsargātāki pret precīziem triecieniem un tāpēc tiem ir nepieciešama lielāka aizsardzība, jo tie joprojām ir būtiski svarīgi militārajām un drošības operācijām; tā kā vajadzības gadījumā joprojām ir nepieciešams ražot un plaši izmantot tradicionālās ieroču sistēmas un munīciju;

D. tā kā šī jaunā konflikta paradigma nozīmē, ka neviens ES reģions nav atbrīvots no iespējamiem agresijas, iejaukšanās, dezinformācijas, psiholoģiskās graušanas vai hibrīduzbrukumu draudiem; tā kā joprojām izšķiroši svarīgi ir stratēģiski sagatavoties ieilgušam konfliktam, lai nodrošinātu ilgtermiņa drošības un aizsardzības noturību;

E. tā kā kosmoss kļūst par aizvien pārslogotāku un strīdīgāku stratēģisko jomu un aizvien pieaug ieroču izvietošana gan zemes, gan kosmosa segmentos; tā kā NATO ir atzinusi kosmosu par piekto stratēģisko operatīvo jomu, atzīstot aizvien lielākās drošības problēmas kosmosa jomā un līdz ar to nepieciešamību padarīt to drošāku;

F. tā kā savā 2024. gada 5. marta kopīgajā paziņojumā “Jauna Eiropas Aizsardzības industriālā stratēģija” Komisija uzsver, ka tikai 18 % no ES dalībvalstu kopējiem ekipējuma izdevumiem 2022. gadā tika veltīti ES sadarbībā balstītam aizsardzības ekipējuma iepirkumam, kas ir daudz mazāk par pašreizējo 35 % kolektīvo kritēriju, kuru dalībvalstis noteikušas EAA ministru valdē 2007. gadā; tā kā ceļvedī miera saglabāšanai un aizsardzības gatavībai 2030. gadam ir noteikts mērķis līdz 2027. gada beigām vismaz 40 % no iepirkuma aizsardzības jomā organizēt kā kopīgu iepirkumu; tā kā, lai palielinātu Eiropas aizsardzības industrijas jaudu, Eiropadome 2025. gada 23. oktobrī aicināja dalībvalstis aizsardzības investīcijas arvien vairāk novirzīt kopīgai izstrādei, ražošanai un iepirkumam ar EAA atbalstu; tā kā dalībvalstu centienu koordinācija, lai nodrošinātu resursu efektīvu piešķiršanu, samazinātu sadrumstalotību un paātrinātu inovatīvu aizsardzības tehnoloģiju izstrādi, ir būtiska, lai izveidotu pilnībā funkcionējošu tirgu; tā kā šo mērķu sasniegšanai ir vajadzīgi spēcīgāki stimuli un administratīvā sloga samazināšana, vienlaikus nodrošinot, ka sadarbība joprojām ir tirgus virzīta, pamatojoties uz aizsardzības spēju prasībām un ES, tās dalībvalstu un NATO papildu aizsardzības plānošanas procesiem;

G. tā kā Eiropas gatavības pamatiniciatīvas, kas izklāstītas Miera saglabāšanas un aizsardzības gatavības ceļvedī 2030. gadam, ir balstītas uz visaptverošu pieeju aizsardzībai, kas ietver gan aizsardzību pret tiešiem militāriem uzbrukumiem, gan sagatavotību hibrīddraudiem; tā kā tie sniedz iespēju veicināt inovāciju, sadarbspēju un konkurētspēju ES aizsardzības rūpniecībā, attīstot inovatīvas kopīgas industriālās partnerības progresīvo tehnoloģiju jomā, būtiski stiprinot Eiropas aizsardzības tehnoloģisko un industriālo bāzi (*EDTIB*) un padarot to mazāk atkarīgu no trešo valstu tehnoloģijām;

H. tā kā dalībvalstis, kas atrodas pie ES austrumu robežām, ir visvairāk pakļautas nopietniem draudiem un ir būtiskas ES drošībai kopumā; tā kā Eiropadomes 2025. gada 23. oktobra secinājumos ir uzsvērts, ka prioritārā kārtā ir jāpievēršas tūlītējiem apdraudējumiem ES austrumu flangam un jautājumam par konkrēta atbalsta sniegšanu dalībvalstīm; tā kā paziņojumā "Miera saglabāšana – aizsardzības gatavības ceļvedis 2030. gadam" uzsvērts, ka pirmās īstenojamās iniciatīvas ir Eiropas dronu aizsardzības iniciatīva un Austrumu flanga sardze; tā kā, kā ierosināts, Austrumu flanga sardzes uzdevums ir stiprināt ES austrumu robežas, integrējot sauszemes, jūras un gaisa aizsardzības spējas ar efektīvām un modernām pretdronu sistēmām un tehnoloģijām, kas ir būtiskas arī Eiropas dronu aizsardzības iniciatīvai;

I. tā kā aizsardzības ražojumu galalietotāji galvenokārt ir dalībvalstu bruņotie spēki un tāpēc dalībvalstis var apsvērt iespēju palielināt investīcijas aizsardzības rūpniecības projektos tikai tad, ja šie projekti attiecas uz tādu militāro spēju attīstīšanu, kas ir to bruņoto spēku kopējās interesēs; tā kā LESD 346. pantā ir noteikts, ka jebkura dalībvalsts var veikt pasākumus, ko tā uzskata par vajadzīgiem, lai aizsargātu savas būtiskās drošības intereses, kas saistītas ar ieroču, munīcijas un militārā aprīkojuma ražošanu vai tirdzniecību;

J. tā kā Stratēģiskajā kompasā drošībai un aizsardzībai ir noteikts mērķis izstrādāt stimulus, lai veicinātu dalībvalstu sadarbīgas investīcijas kopīgos projektos un kopīgā iepirkumā to aizsardzības spēju jomā, kuras sadarbojoties tiek attīstītas Eiropas Savienībā;

K. tā kā Regula (ES) 2025/2643, ar ko izveido Eiropas Aizsardzības industrijas programmu (EDIP), paredz *EDPCI* īstenošanu; tā kā *EDPCI* sastāv no sadarbīgiem rūpnieciskiem projektiem, kuru mērķis ir stiprināt *EDTIB* konkurētspēju visā Savienībā, vienlaikus palīdzot attīstīt dalībvalstu militārās spējas, kas ir kritiski svarīgas Savienības drošības un aizsardzības interesēm, un veicinot atvērtu un modulāru arhitektūru, divējāda lietojuma inovāciju un mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) un vidējas kapitalizācijas sabiedrību pārrobežu līdzdalību visās darbības jomās, proti, sauszemes, jūras, gaisa, kosmosa un kiberjomā; tā kā *EDIP* ietver arī Eiropas bruņojuma programmas struktūras (*SEAP*) — jaunu tiesisko regulējumu, ko var izmantot sadarbīgām bruņojuma iniciatīvām pamatprojektu ietvaros;

L. tā kā paziņojumā "Miera saglabāšana — aizsardzības gatavības ceļvedis 2030. gadam" ir uzsvērts, ka Ukraina nemainīgi ir Eiropas pirmā aizsardzības līnija un neatņemama Eiropas aizsardzības un drošības arhitektūras daļa; tā kā sadarbība starp ES un Ukrainas aizsardzības industriju, jo īpaši saistībā ar pamatprojektiem vai *EDPCI*, ir ļoti svarīga to attiecīgajiem tirgiem, konkurētspējai un inovācijas potenciālam,

1. atzīst, ka ES dalībvalstu aizsardzības izdevumi ir ievērojami palielinājušies, skaidri atspoguļojot to apņemšanos reaģēt uz drošības vides pasliktināšanos, uzlabojot militārās spējas, stiprinot atturēšanas spējas un nostiprinot kolektīvo apņemšanos attiecībā uz Eiropas un transatlantisko aizsardzību; norāda, ka dažas dalībvalstis, jo īpaši tās, kas atrodas pie ES austrumu robežām, ir sasniegušas vai pārsniegušas NATO izdevumu mērķi līdz 2025. gada beigām 2 % no sava IKP atvēlēt aizsardzības izdevumiem;

2. atzīst arī to, ka Eiropas drošības un aizsardzības stiprināšanas nolūkā ir ne tikai jāpalielina valstu aizsardzības izdevumi, bet arī visaptveroši jāpāriet uz lielāku koordināciju, efektivitāti un integrāciju attiecībā uz to, kā dalībvalstis izstrādā, apgādā ar resursiem un īsteno savu aizsardzības politiku; uzsver, ka šī pāreja no galvenokārt nacionālas pieejas aizsardzībai uz kopīgu izpratni par Savienības kolektīvās drošības un atturēšanas pozīciju ir jāveic, pilnībā ievērojot dalībvalstu suverenitāti un to kompetenci drošības un aizsardzības jomā saskaņā ar LES 4. panta 2. punktu;

3. norāda, ka, neraugoties uz pastiprinātajiem aizsardzības centieniem, ES un tās dalībvalstis joprojām saskaras ar stratēģisko kolektīvo spēju, vadības un kontroles struktūru un ilgtspējīgu militāro spēju pastāvīgu nepietiekamību; jo īpaši uzsver, ka dalībvalstis ir apzinājušas šādus sākotnējos prioritāros spēju trūkumus[7]: gaisa un raķešu aizsardzība, artilērijas sistēmas, raķetes un munīcija, droni un pretdronu sistēmas, stratēģiskie veicinātāji, tostarp saistībā ar kosmosu un kritisko infrastruktūru, militārā mobilitāte, kiberkarš, mākslīgais intelekts un elektroniskais karš, sauszemes kaujas un jūras drošība; uzsver, ka šīs nepilnības būtiski ierobežo ES un tās dalībvalstu spēju stiprināt atturēšanu un uzturēt ilgstošu plaša mēroga iesaisti aizsardzības jomā, palielinot hibrīdkara vai konvencionālā kara aktu iespējamību; prasa veikt steidzamus pasākumus kritiskās spēju nepietiekamības novēršanai, izmantojot ciešāku sadarbību gan stratēģiskos, gan industriālos jautājumos, koordinētu plānošanu un mērķtiecīgas investīcijas, lai nodrošinātu aizsardzības gatavību; atzīst *EDTIB* ieinteresēto personu centienus risināt šādas problēmas;

4. uzsver — lai novērstu spēju trūkumu, ir jāizstrādā autonomi stratēģiskie veicinātāji, bez kuriem dalībvalstu bruņotie spēki nevar efektīvi veikt kopīgas militāras operācijas; šajā sakarībā iesaka izstrādāt drošu un aizsargātu kopēju arhitektūru vadībai, kontrolei, saziņai, izlūkošanai, novērošanai, mērķu atklāšanai un rekognoscēšanai, kā arī veidot kopīgas aizsardzības spējas tādās jomās kā kosmoss, stratēģiskie aviopārvadājumi un jūras pārvadājumi, degvielas uzpilde gaisā un ķīmisko, bioloģisko, radioloģisko un nukleāro risku novēršana; atzinīgi vērtē to, kā strādā

---

[7] Kā uzskaitīts 3. lappusē kopīgajā paziņojumā “Miera saglabāšana — aizsardzības gatavības ceļvedis 2030. gadam”.

EAA, kas sniedz pārskatu un analīzi par situāciju ES aizsardzības jomā un piedāvā ieteikumus attiecībā uz iespējām sadarboties, lai veidotu spējas un īstenotu iegādi, ievērojot spēju attīstības prioritātes un koordinēto ikgadējo pārskatu par aizsardzību;

5. atgādina, ka NATO un ES ir papildinošas, saskaņotas un savstarpēji pastiprinošas lomas; aicina ES dalībvalstis un NATO sabiedrotos vairāk iesaistīties sadarbībā saskaņā ar 2023. gada 10. janvāra trešo kopīgo deklarāciju par ES un NATO sadarbību, lai attīstītu aizsardzības spējas un novērstu esošos trūkumus; uzsver, ka visi Eiropas centieni šajā jomā būtu jāveic ciešā sadarbībā ar NATO, lai stiprinātu rūpniecisko sadarbību un sadarbspēju; aicina palielināt Eiropas iesaisti esošajās NATO sadarbības struktūrās un arī atgādina, ka ir jānodrošina rezultātu saskaņotība starp ES spēju attīstības plānošanas procesu un NATO plānošanas un pārskatīšanas procesu; aicina uzlabot militārā ekipējuma sadarbspēju starp ES dalībvalstīm un NATO sabiedrotajiem, jo īpaši nodrošinot to standartu un specifikāciju saderību;

6. atzīst, ka pastāv tūlītējas aizsardzības vajadzības, ko joprojām nākas segt ar piegādēm vai atbalstu no trešām valstīm; turklāt uzsver, ka Eiropas drošība joprojām lielā mērā ir atkarīga no trešo valstu aizsardzības rūpniecības; uzsver, ka pašreizējā ģeopolitiskajā situācijā un ņemot vērā to, ka ES ir jāuzņemas lielāka atbildība par aizsardzību, ir nepieciešama gan pārvaldīta un pakāpeniska pāreja no atkarības no trešām valstīm uz stratēģisko autonomiju, gan *EDTIB* stiprināšana; piekrīt mērķim pēc iespējas ievērojami samazināt vai pakāpeniski izbeigt paļaušanos uz trešo valstu ražotājiem un piegādātājiem, tostarp izejvielu un retzemju minerālu jomā, ja ES pastāv vai var izstrādāt līdzvērtīgus risinājumus, kas ir būtiski ES stratēģiskajai autonomijai un piegādes drošībai; tādēļ aicina veikt pasākumus, lai stiprinātu *EDTIB* un uzlabotu tās konkurētspēju, tostarp dodot vērienīgu un dinamisku ES priekšroku iepirkumam aizsardzības jomā, atvērtiem un konkurētspējīgiem tirgiem ES uzņēmumiem, pārrobežu industriālajai sadarbībai ES un ar uzticamiem un līdzīgi domājošiem partneriem, kā arī taisnīgai MVU piekļuvei iepirkumam;

7. uzsver — ja netiks izveidots pilnībā funkcionējošs vienotais ES aizsardzības ražojumu un pakalpojumu tirgus, pastāv risks, ka valstu aizsardzības izdevumu pieaugums neefektivitātes dēļ izzudīs, tādējādi veicinot *EDTIB* turpmāku sadrumstalotību; aicina dalībvalstis stiprināt kopīgo iepirkumu aizsardzības jomā un uzlabot sadarbību aizsardzības spēju attīstības jomā, lai uzlabotu sadarbspēju un savstarpējo aizstājamību, nodrošinātu efektīvu resursu sadali, stiprinātu *EDTIB*, piesaistītu privātās investīcijas, samazinātu ES aizsardzības tirgus sadrumstalotību un samazinātu tādu dažādu aizsardzības ražojumu daudzveidību, kuri paredzēti līdzīgām operatīvām vajadzībām visā Savienībā; uzsver, ka pamatprojektu kontekstā iepirkums iesaistītajām dalībvalstīm ir

jāveic kopīgi un ka pamatprojektiem ir jāpalīdz sasniegt mērķis — līdz 2027. gadam panākt, ka 40 % no iepirkuma aizsardzības jomā ir kopīgs iepirkums;

Aizsardzības spēju attīstīšana, izmantojot pamatprojektus prioritārajās jomās

8. atzinīgi vērtē Komisijas un Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos priekšlikumu uzsākt sākotnējo Eiropas gatavības pamatiniciatīvu kopumu kā daļu no Miera saglabāšanas un aizsardzības gatavības ceļveža 2030. gadam; pieņem zināšanai to, ka Eiropadome ir apstiprinājusi šo ceļvedi, un dalībvalstu apņemšanos izstrādāt četras sākotnējās Eiropas gatavības pamatiniciatīvas — Eiropas dronu aizsardzības iniciatīvu, Austrumu flanga sardzi, Eiropas gaisa vairogu un Eiropas kosmosa vairogu; norāda, ka šie ierosinātie pamatprojekti aptver ļoti plašu aizsardzības spēju klāstu; turklāt norāda, ka tiem ir transversāls raksturs un ka tie veicina Savienības pilna spektra drošības intereses; tādēļ mudina Komisiju, iesaistītās dalībvalstis un EAA skaidri noteikt katra šā projekta konkrētos mērķus, īstenošanas grafiku un starpposma mērķus, finansēšanas priekšlikumus, pārvaldības mehānismus, tehnoloģisko tvērumu un paredzamo apjomu; uzsver, ka ir vajadzīga operatīvā koncepcija un skaidra pārvaldība, lai noteiktu, kurš kuru uzdevumu pilda, sevišķi pārrobežu mērogā aktuālos gadījumos, piemēram, ja naidīgs drons lido no vienas dalībvalsts uz citu; uzsver, ka šo projektu izstrādei un īstenošanai vajadzētu būt visaptverošai, nodrošinot, ka tajos līdztekus progresīvām tehnoloģijām ir iekļauti tradicionālie aizsardzības komponenti, lai garantētu darbības ilgtspēju ieilgušu konfliktu gadījumā; aicina iesaistītās dalībvalstis nodrošināt, ka tiek sasniegti katra projekta starpposma mērķi, pabeigt ceļvedī izklāstīto spēju koalīciju izveidi un darīt visu iespējamo, lai ātri sāktu pamatprojektus saskaņā ar Eiropadomes 2025. gada 23. oktobra secinājumiem;

9. atzinīgi vērtē pieeju, kas ierosināta Eiropas dronu aizsardzības iniciatīvai, kuras mērķis ir izstrādāt tehnoloģiski progresīvu daudzslāņu sistēmu ar sadarbspējīgām spējām nolūkā atklāt, izsekot un neitralizēt dronus un spējām sasniegt mērķus uz zemes, izmantojot dronu tehnoloģiju augstas precizitātes triecienus; atzīst, ka ir vēlams panākt, lai visu dalībvalstu pretdronu spējas būtu operatīvi pilnībā savietojamas un savienotas, jo tas ļautu ES līmenī izprast situāciju un ES dalībvalstīm kolektīvi rīkoties, un sadarbībā ar NATO garantēt kritiskās infrastruktūras drošību; atzīst, ka nav viegli izveidot funkcionālu pretdronu aizsardzības sistēmu saskaņā ar šo iniciatīvu, un tāpēc prasa vispirms īstenot izmēģinājuma projektus, kuros iesaistīts neliels dalībvalstu skaits, un vēlāk pāriet uz 360 grādu pieeju, tiklīdz sistēmas būs pietiekami operatīvas un efektīvas, lai tās varētu izmantot plašāk;

10. uzsver, ka pamatprojektos būtu jāņem vērā ES austrumu flanga specifiskās prasības attiecībā uz aizsardzību un atturēšanas spējām;

atzinīgi vērtē pieeju, kas ierosināta attiecībā uz Austrumu flanga sardzi, kura paredzēta, lai palielinātu to dalībvalstu spējas, kas robežojas ar Krieviju, stāties pretī plašam draudu un risku klāstam, tostarp hibrīddraudiem, Krievijas ēnu flotes veiktajām sabotāžas operācijām un novērošanai, un bruņotas agresijas riskam; uzsver, ka tas ietver četru sauszemes aizsardzības elementu, situācijas apzināšanās, pretgaisa aizsardzības un pretdronu sistēmu un jūras drošības Baltijas jūrā un Melnajā jūrā integrēšanu; atbalsta ierosināto mērķi izveidot visaptverošas robežu aizsardzības spējas, tādējādi veicinot visas Savienības drošību, ar daudznozaru uzraudzības sistēmām, dronu un pretdronu spējām, elektroniskās karadarbības spējām, precīzā streika sistēmām un reaģētspējīgu operatīvo koordināciju; aicina iekļaut pasākumus, lai stiprinātu turpmāko noturību, pastiprinātu infrastruktūras aizsardzības pasākumus un kiberaizsardzības spējas un nodrošinātu reģionālo sadarbspēju un pilnīgu operatīvo gatavību krīzes gadījumā;

11. uzsver, ka pamatprojekti sniedz spēcīgu iespēju *EDTIB* konkurētspējas, efektivitātes un inovācijas spēju stiprināšanai; atzīst, ka ir jāizveido plaši saskaņota "kopīgu interešu pamatprojektu" definīcija kā plaša mēroga Eiropas līmeņa sadarbības iniciatīvas, iesaistot pēc iespējas vairāk dalībvalstu aizsardzības spēju un rūpniecības attīstības jomā, tostarp stratēģiskus veicinātājus kopējā satvarā, piemēram, *EDIP*, kas ļauj tos saskaņoti identificēt un īstenot ES aizsardzības un rūpniecības politikā; uzsver, ka pamatprojektu definēšanai ir izšķiroša nozīme, lai nodrošinātu efektīvu sadarbību starp dalībvalstīm, apvienotu resursus kritisko spēju trūkuma novēršanai un virzītos uz reālu Eiropas aizsardzības savienību;

12. uzsver, ka ir stratēģiski svarīgi stiprināt *EDTIB*, sadarbojoties ar Ukrainu, asociētajām valstīm saskaņā ar Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu izveidotās sadarbības ietvaros[8], līdzīgi domājošām trešām valstīm un valstīm, ar kurām ES ir parakstījusi drošības un aizsardzības partnerības; šajā sakarībā uzsver, ka Ukrainas aizsardzības industrija ir ieguvusi būtiskas tehnoloģiskās speciālās zināšanas un zinātību, pamatojoties uz pieredzi, kas gūta no Ukrainas bruņoto spēku pieredzes kaujas laukā, un atzinīgi vērtē ierosināto Dronu aliansi ar Ukrainu; iesaka – lai novērstu lēnos inovācijas ciklus ES, sasaistītu pētniecību, izstrādi un ražošanu un nodrošinātu nepārtrauktu tehnoloģiju attīstību, pamatprojektiem, ciktāl iespējams un pilnībā ievērojot ES un tās dalībvalstu drošības intereses, vajadzētu būt atvērtiem Ukrainas, asociēto valstu un to valstu dalībai, kuras ir parakstījušas drošības un aizsardzības partnerību ar ES;

Pamatprojektu noteikšana un to pienācīgas izveides un īstenošanas nodrošināšana

---

8 OV L 1, 3.1.1994., 3. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1994/1/oj.

13. uzsver, ka pamatprojektu mērķi ir jāsaskaņo ar saskaņotajiem ES aizsardzības mērķiem un ar NATO mērķiem spēju attīstības jomā; turklāt uzsver, ka tiem būtu jāpievēršas inovatīvām aizsardzības tehnoloģiju jomām un jāveicina tādu progresīvu aizsardzības spēju attīstība, kas atbilst mūsdienu karadarbības prasībām, tostarp pieaugošajai vajadzībai veidot tīklus militārām daudznozaru operācijām, karaspēkam un ieročiem, nodrošināt kiberaizsardzību, attīstīt izlūkošanas datu vākšanu, glabāšanu, apstrādi, koplietošanu, bezpilota sistēmas un uz MI balstītus lēmumu atbalsta rīkus, veikt dziļus un precīzus uzbrukumus un apkarot dronu uzbrukumus; uzsver, ka ir svarīgi ētiski un atbildīgi izmantot MI sistēmas, pilnībā ievērojot starptautiskās humanitārās tiesības;

14. aicina Komisiju un ES dalībvalstis integrēt kiberjomu un digitālās tehnoloģijas ES aizsardzības pamatprioritātēs, lai nodrošinātu datu suverenitāti un kolektīvo sagatavotību pret hibrīddraudiem un kiberdraudiem; uzsver, ka kiberdrošības un noturības nodrošināšanai vajadzētu būt visu pamatprojektu transversālam mērķim, nodrošinot drošu digitālo infrastruktūru, vadības un kontroles sistēmu aizsardzību un datu plūsmu integritāti visās operatīvajās jomās saskaņā ar ES kiberaizsardzības politiku un Stratēģiskā kompasa prioritātēm;

15. uzsver, ka ir vajadzīgi pamatprojekti, kas aptver kosmosa jomu — arvien militarizētāku stratēģisko jomu —, jo tā ir joma, no kuras ir atkarīgas vairākas ar drošību saistītas darbības, piemēram, droša saziņa un izlūkdatu vākšana; turklāt uzsver, ka ir svarīgi pamatprojektus integrēt ar stratēģisku transporta un loģistikas infrastruktūru, piemēram, pārrobežu militārās mobilitātes koridoriem un divējāda lietojuma infrastruktūru, jo īpaši Austrumeiropā un Dienvidaustrumeiropā, kas ir ļoti svarīgi ātrai izvēršanai un noturībai gar austrumu krastu;

16. uzsver, ka ar pamatprojektiem būtu jācenšas veicināt ciešāku sadarbību un inovāciju pārvaldības mehānismos ES līmenī un starp ES dalībvalstīm, demonstrējot paraugpraksi virzībā uz kopīgu un koordinētu Eiropas aizsardzības stratēģiju, vienlaikus ņemot vērā arī Ukrainā gūtās zināšanas par mūsdienu karadarbības norisi; uzsver, ka Komisijai būtu jāizstrādā skaidras īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa stratēģijas pamatprojektu izstrādei, nodrošinot, ka ilgtermiņa pētniecības, izstrādes un inovācijas centieni tiek saskaņoti koordinēti ar īstermiņa ieguldījumiem kritiskās aizsardzības spējās, lai garantētu gan tehnoloģisko progresu, gan tūlītēju operatīvo gatavību; uzsver arī to, ka pamatprojektu labas pārvaldības pamatā jābūt kopīgam redzējumam un efektīvai koordinācijai starp t. s. programmatiskajiem dalībniekiem, proti, Komisiju, ES dalībvalstu valdībām, militārajiem štābiem un publiskā iepirkuma aģentūrām, kā arī aizsardzības rūpniecības uzņēmumiem; uzskata, ka pamatprojektiem varētu noderēt pašreizējā sadarbība PESCO un

Eiropas Aizsardzības fonda (EAF) projektu ietvaros un ka šie projekti uz to varētu balstīties;

17. zina, ka vairāki Eiropas aizsardzības uzņēmumi līdz šim jau ir iesaistījušies lielos starpvalstu sadarbības projektos dažnedažādās ar drošības dimensiju saistītās jomās; uzsver, ka šīs gadījumu izpētes var kalpot par paraugu pamatprojektu izstrādei un pārvaldībai; uzsver, ka pamatprojektiem būtu jādarbojas plašāk par izstrādes un īstenošanas posmiem un jānodrošina, lai veidotos kopīgi šādu projektu darbības, uzturēšanas un aprites cikla pārvaldības mehānismi Savienības līmenī;

18. atzīst, ka *EDIP* ietvaros ir izveidots *EDPCI* kā jauns instruments; atzīst, ka pamatprojektus varētu izstrādāt arī saskaņā ar šo satvaru; norāda, ka *EDPCI* var izstrādāt saistībā ar *SEAP*; uzsver, ka *EDPCI* būtu jāuzlabo piegādes ķēžu sadarbspēja un noturība un arī turpmāk pilnībā jāpapildina NATO spēju plānošana, kā noteikts “Miera saglabāšanas – Aizsardzības gatavības ceļvedī 2030. gadam”;

19. aicina Komisiju censties panākt pilnīgu konceptuālu un procesuālu saskaņotību starp pamatprojektu īstenošanas satvariem un esošajiem instrumentiem, piemēram, *PESCO*, EAF, *EDIP* un *EDPCI*, lai šie instrumenti darbotos saskaņoti un savstarpēji pastiprinātu cits citu ES aizsardzības arhitektūrā; turklāt aicina Komisiju precizēt, kā Eiropas aizsardzības kopīgu interešu projektus vajadzētu strukturēt un praksē kombinēt, lai veidotos pamatprojekts, ieskaitot nepieciešamos pārvaldības, secīgas īstenošanas un koordinācijas mehānismus;

20. uzsver, ka ir jāveicina spēcīgāka sinerģija starp pētniecību, inovāciju un rūpniecības attīstību ES aizsardzības ekosistēmā; šajā sakarībā atzīst attiecīgo ieinteresēto personu, piemēram, pētniecības organizāciju, akadēmisko iestāžu, inovācijas centru, tehnoloģiju centru un testēšanas un sertifikācijas struktūru no visām dalībvalstīm, ieguldījumu; aicina pamatprojektos iekļaut pēc iespējas plašāku rūpniecības dalībnieku loku, jo īpaši vidējas kapitalizācijas uzņēmumus, MVU un jaunuzņēmumus, lai nodrošinātu inovācijas izplatīšanos visā *EDTIB* spektrā un stiprinātu piegādes drošību; aicina izveidot augsta līmeņa Eiropas aizsardzības rūpniecības grupu, lai nodrošinātu efektīvu sadarbību un ciešāku dialogu un sadarbību ar rūpniecību visā Eiropā;

21. uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt līdzsvarotu ģeogrāfisko dalību pamatprojektos, kuru mērķim vajadzētu būt pēc iespējas plašākai dalībvalstu līdzdalībai, tostarp to dalībvalstu dalībai, kurām ir jaunas aizsardzības nozares; uzsver, ka pamatprojektiem būtu jāļauj visām iesaistītajām dalībvalstīm gūt labumu no tehnoloģiskā progresa un ražošanas jaudām un jāpalīdz stiprināt spējas un noturību visā Savienībā kopumā; uzsver arī to, ka šiem projektiem arī turpmāk vajadzētu būt atvērtiem, lai tiem varētu pievienoties jaunas

dalībvalstis, un ka laika gaitā būtu jāveicina un jāatvieglo papildu dalībvalstu līdzdalība; aicina izveidot elastīgus un iekļaujošus līdzfinansēšanas mehānismus, nodrošinot, ka visas dalībvalstis neatkarīgi no to ekonomiskā lieluma var jēgpilni piedalīties pamatprojektos;

22. uzsver, ka ir svarīgi stiprināt ES aizsardzības industriālās stratēģijas reģionālo dimensiju, un uzsver pamatprojektu iespējamo ietekmi uz tehnoloģiju plašāku ietekmi, ekonomiskajiem ieguvumiem, kvalificētu nodarbinātību un sociālo kohēziju visos ES reģionos; aicina iesaistīt reģionālās un vietējās pašvaldības un dot iespēju ES reģioniem gūt labumu no pamatprojektiem, lai veicinātu kopīgu atbildību aizsardzības jautājumos;

23. uzsver, ka ir jānovērš militāro tehnoloģiju, jo īpaši sensitīvu jauno tehnoloģiju un kritiski svarīgu divējāda lietojuma preču, jo īpaši kosmosa, kvantu tehnoloģiju un MI jomā, nodošana naidīgām valstīm vai sistēmiskiem sāncenšiem ārpus ES; mudina dalībvalstis, kas piedalās pamatprojektos, stiprināt koordināciju un apņemties ievērot kopīgas pieejas, kā arī noteikt un vienoties par kopīgu stratēģiju un nosacījumiem eksporta licenču piešķiršanai neiesaistītajām trešām valstīm attiecībā uz produktiem, kas iegūti pamatprojektos;

24. aicina starp dalībvalstīm, kas piedalās pamatprojektos, izveidot koordinētu, uz risku balstītu eksporta kontroles mehānismu, kas būtu saskaņots ar ES Stratēģiskā kompasa mērķiem un atbilstu dalībvalstu kompetencei, prerogatīvām un starptautiskajām saistībām, tostarp NATO ietvaros;

Pamatprojektu pārvaldība un Parlamenta loma

25. aicina Komisiju un dalībvalstis turpināt iesniegt priekšlikumus par pamatprojektiem, kas vērsti uz aizsardzības spēju attīstību un ļauj dalībvalstīm labāk saskaņot savus valsts centienus ar saskaņotajiem ES aizsardzības mērķiem un saskaņā ar attiecīgajiem NATO mērķiem spēju attīstības jomā; uzsver, ka projektu priekšlikumos būtu jāņem vērā to dalībvalstu īpašās vajadzības, kuras visvairāk pakļautas konvencionālo militāro un hibrīddraudu materializēšanās riskam; uzsver, ka ir svarīgi iesaistīt aizsardzības rūpniecību turpmāko pamatprojektu prioritāšu un darbības jomas noteikšanā;

26. uzsver, ka pamatprojektu atlasei vajadzētu būt balstītai uz nopelniem un balstītai uz pārredzamām procedūrām, nodrošinot līdzsvarotu ģeogrāfisko līdzdalību un novēršot lēmumu pieņemšanas vai rūpniecisko ieguvumu koncentrāciju ierobežotā skaitā dalībvalstu;

27. iesaka Komisijai, Savienības Augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos un EAA piedalīties kā padomdevējām, atbalstītājām un koordinētājām, lai atvieglotu pamatprojektu īstenošanu; uzsver Eiropas Savienības Militārās komitejas izšķirošo lomu stratēģisku militāru konsultāciju sniegšanā un ieteikumu

sniegšanā Politikas un drošības komitejai, jo īpaši attiecībā uz spēju mērķu izstrādi, novērtēšanu un pārskatīšanu, un šajā sakarībā aicina to oficiāli iekļaut pamatprojektu pārvaldības sistēmā;

28. apņemas īstenot savas kontroles, likumdošanas un budžeta funkcijas attiecībā uz pamatprojektu koordināciju, īstenošanu un finansēšanu, pamatojoties uz regulāru un visaptverošu informāciju un ziņojumiem no Komisijas; uzsver budžeta lēmējinstitūciju un atbildību par ES līdzekļu izmantošanu; aicina regulāri sniegt publiskus ziņojumus un veikt parlamentāro uzraudzību, lai nodrošinātu pārskatatbildību un veicinātu uzticēšanos pamatprojektiem;

Pamatprojektu finansējuma nodrošināšana ilgterminā

29. prasa nākamajā daudzgadu finanšu shēmā paredzēt pienācīgu un īpašu finansējumu, lai nodrošinātu pamatprojektu ilgterminā finansēšanu; uzsver, ka pamatprojektiem ir vajadzīgs pietiekams un atbilstošs finansējums, kas neapdraud aizsardzībai atvēlētos līdzekļus citās ES budžeta stratēģiskajās jomās; akcentē nepieciešamību daļu no šī finansējuma atvēlēt apmācībai, prasmju veidošanai un talantu saglabāšanas ierosmēm;

30. uzsver, ka aizsardzības spēju kopīga attīstīšana Savienības līmenī var radīt ievērojamus apjomradītus ietaupījumus, samazināt izmaksas un nodrošināt, ka publiskie līdzekļi un nodokļu maksātāju nauda tiek izmantoti visefektīvākajā un atbildīgākajā veidā;

31. piekrīt Eiropas Revīzijas palātas konstatējumam attiecībā uz *EDIP* priekšlikumu, proti, ka pamatprojektu pabeigšanai nepieciešamais laiks, visticamāk, pārsniegs divu gadu īstenošanas periodu, kas paredzēts *EDIP*; tāpēc uzsver, ka, lai pamatprojekti varētu saņemt finansējumu, attiecīgajām dalībvalstīm ir jāapņemas līdzfinansēt tos visā to darbības laikā, krietni pārsniedzot sākotnējo divu gadu periodu; uzsver, cik svarīga ir ilgtermiņa plānošana attiecībā uz ilgtspējīgām investīcijām un rūpniecības nepārtrauktību, lai nodrošinātu Eiropas stratēģisko autonomiju;

32. uzsver, ka pamatprojektu līdzfinansēšanas pamatā vajadzētu būt pareizai pārvaldībai un budžeta plānošanai, izmaksu efektivitātei un pārredzamībai; tādēļ aicina Komisiju un dalībvalstis noteikt starpposma mērķus, snieguma rādītājus, periodisku finanšu kontroli un pamatprojektu īstenošanā radušos izdevumu pārskatīšanu;

33. aicina dalībvalstis saskaņā ar LES 4. panta 2. punktu un LESD 346. pantu apsvērt iespēju daļu no valsts aizsardzības budžeta sistemātiski atvēlēt partnerības iniciatīvu izstrādei un pamatprojektu ietvaros ražotā aizsardzības aprīkojuma iepirkumam jomās, kurās kopīgi centieni rada pievienoto vērtību;

34. mudina dalībvalstis koordinēt valsts aizsardzības budžeta plānošanu ar NATO spēju mērķiem, lai nodrošinātu papildināmību un izvairītos

no resursu sadrumstalotības; aicina dalībvalstis izpētīt veidus, kā izveidot ārpusbudžeta finanšu instrumentu, kas ļautu apvienot un kopīgot noteiktas valstu aizsardzības budžetu daļas ES līmenī, lai aptvertu visu pamatprojektu dzīves ciklu;

°

° °

35. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai, NATO, NATO Parlamentārajai asamblejai, ES aģentūrām drošības un aizsardzības jomā un dalībvalstu valdībām un parlamentiem.